

Polo Efesus Firampor Kumwimp Kar Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 32 yopwar niamp arake akwap nánko, Polén Rom mek kalabus mek páte napo yakria, mao yiawor aopwe pas kumwimpon: Filipai mekamp siosompor kumwi, tá Kolosi mekamp siosompor kumwiria Filemonompor kumwia méntér sámp-kérépámpo. Tá Efesus mekamp siosompor kumwiaka, Tikikusomp yaek sánkria sérrá, “Yumo nkea am feknámp ankwap-ankwap sios mek sánk napo, nkea farákáprá tukupria mér mwanapon.”

Mao wokwaek anánkan yárák námp fek, taun Efesus mekamp Juda firan Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápriaka, wakmwaek ankwap ke fek yinink yopwar fek yakria Kristen yakáp mwanap mwae kupan yénkrá yakámpono. Aenánko kápae kare ankwap fi koropea Juda fint tapokwapea Kwaromp ankáránkamp fi arop yakápiapon.

Tá mao máamá pas kumwi námp fek te arakrá sér: Kwaro Kraisomp tére fek ankwap-ankwap fi ankár mek tapokwapea, ankáránkamp fi arop yoroi pwate námpon. Ankwap te, Kristen yakáp nap ankár Satanomp kánánkámp térenámp ninik kwataeran yorowar kárákárerá kwe-pwar mwanámp karan sénámpon.

¹ Efesus mek yakápnap Kwaromp firáp e! Ono Pol ono te Krais Jisasomp aposelono. Kwaro

námokuráp ninik fek onan aposel yoroi pap námpon. Ono mamá pas kumwia yumo Kwaromp koumteouráp arop Efesus mek yakápria, Jisas Kraisonámpaok kar nap yumonapok ono mamá pas kumwi nampono. ✧ ² Onomp ninik te, Nomp Naropwar Kwar ntia Jisas Kraís Tokwae Karao námoku támao ninikia yumwan yaewourria yumwan yonkwae porokwe sánk kiponoría nampon.

Kraisomp tére fek Kwaro nomwan ankank kwapwe sápnámp kar

³ Kwar te nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp naropwar, tá maomp Kwarono. Nomo maomp e narek sampok mwaro. Am te apae riteanápe, nomo Jisas Kraisént tapokwapá yakáp nánko, Kwaro nomwan yámar mekamp kápae kare kwapwe kare ourour nomp waempén yaewour naenámpria ti-sáp námpon. ⁴ Wokwaek kar Kwaro oukoumwan apár yoro mo námp fek, nomwan Kraisént tapokwapea Kwaro nke námp fek kwatae ninik mo, yiki kare yakáp mwanámpria nánkárápámpon. Wokwaek kar mao nomwan aropompria, ⁵ Jisas Kraisomp tére fek nomwan éréképeanánko, nomwan maomp tárápu yakáp mwanapria nánkárápámpon. Am te Kwaro námoku warákárnámp ninik fek tak nanampria ninikimpon. ✧

⁶ Kwar te mao warákárnámp táráp Jisas Kraisomp tére fek nomwan aropomp tokwaeria, mao nomwan yámar mekamp kápae kare kwapwe kare

✧ **1:1:** Ap 18:19-21; 19:1-40; 20:17-38 ✧ **1:5:** Jo 15:16; Ef 5:27; 2 Te 2:13

ankank kwaporok ti-sáp námpon. Aenámpara, nomo am fek táman Kwaromp e narek sampok mwanámpon.

⁷ Kwaromp aropomp tokwae te táp fákap námpara, am fek Kraís sumpwia nomwan warko yamokwapea maomp yiri fek Kwaro nomp kwatae ninik ponankor tirá épéri námpon.

⁸ Kwaro nomonámпок am aropomp tokwae kar kwarokarea nomwan kápae kare nkwakwe make mér ntia ankank youroukouprá fwapokwap mwanámp yonkwae kour ti-sáp námpon. ☆

⁹ Wokwaek kar Kwaro Kraísomp tére fek ‘Am ankank tak nanamp’rá sérimpon. Aempan maok, am ninik oukoumwan mek yakámpan, oukoumwan te am ninik wae nomwan érik yéncép námpon. ¹⁰ Kwaromp am ninik te ará: mao te kápae kare ankank ponankor ékékérrá akwapea, pwar naenámp ke fek ankank ponankor yámar mek yakáp námp, apárok yakáp námp ponankor koupoukarea Kraísomp yaek páte nánko, Kraiso yépe kor tokwae yoroi yak naenámpon.

¹¹ Mao te námokuráp am ninikaokria Juda fi yinan wokwaek kar nánkárápámpon. Aeria maok, yinan Kraísomp tére fek náráp firáp páte námpon. Aeno tá kare, Kwaro, apae ankank tak nanamponri námp te ankár tak i konámpon. ¹² Yino manénkir Kraísén méria maonámpaok nánko, Kwaro yinan naráponoria nánkáráp námpara, yino ankár kápae kare por maomp aropomp táman ninikria maomp e narek sampok mwanámpon.

¹³ Ankwap fi yumo kuri wae kar kare wa

☆ 1:8: Ef 2:7

napo, Kwaromp Kwapwe Kare Kar am támao yumwan éréképeanánko, yumo wae Kraiséen méri yakáp napon. Aeria yumo Kraiséen yakáp napo, Kwaro yumwan Yiki Kor Spirit sánkria náráponorá nánkáráp námpan yénkép námpon. Am te wokwaek mao 'Sánk nanamp'rá sérimp támaono. ✧ 14 Am Yiki Kor Spirit nomwan oupouroupá yak námpon te, Kwaro náráp firáp arop nomwan ankank wakmwaek ti-sáp naerianámpan yénkép námpon. Tá taknámpon Kwaro nomwan warko yamokwapea, nomwan Yiki Kor Spirit fek nánkáráp tenámpon yakápria, mao nomwan éréképeanánko, nomo méntér yakáp mwanámpon ke yépék námpon. Nomo am taknámpon ninik támao arop ponankor wanap fek Kwaromp e tokwae kari yak námpon. ✧

Polo Efesus fian yaewourria kar toropwapimp kar

¹⁵ Tá ono wa nanko, yumo Jisas Tokwae Karan mér kareria kápae kare Kwaromp firáp arop fárákapan nounourouprá yakáp napon. ¹⁶ Aenapantá ono Kwarén 'Aesio'rá sér saráp yak nampono. Ono yumwan pwar mono. Onomp kar toropwap nampon mek te ono kápae kare por yumwan ninikria yumwan yaewourrá Kwarén kar toropwap nampono. ¹⁷ Nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp Kwar yámar mek tokwae kari yak námpon man kar toropwap i konampono. Ono man kar toropwap i konampon te ará: Mao yumwan yonkwae kour sánkria, náráp kar fi érik farákápanoria nampon. Aenanko yiráp Kwarén mér nap fwap tokwae karrá akwap

naenámpon. ¹⁸ Ono nik namp te, mao yiráp ninik mek wae kwapwe sánk nánko, yumo fwap am yumwan wumwirinámp ankank, yumo táman ninik kárákáreria warákárrá yépékrá yakápenkria nampon. Tá kápae kare kwapwe kare ankank Kwaro maomp firáp nomwan ti-sáp nanampria nánapi tenámp te, kwapwe kare kare ankankara, táman mérenkria nampon. ¹⁹ Tá ono nik namp te, am Kwaromp kárákáre nomo Kwarén mérámp nomwan yaewourrá tére saráp yak námp, nomo yurukup mwanámp pourou mo námp, yoporop tokwae kar, am fwap yumo mérenkria nampon. Am kárákáre tokwae nomwan tére námp te, ✧²⁰ am támao wokwaek Kraisen térempon. Aenángo, mao sumpwianánko, am kárákáre fek tapek Kwaro fárámpá papea, mao yámar mek námokuráp yae-párak mwaek páte nánko tank námpon. ✧²¹ Oukoumwan te Kwaro Kraisen narek karaok páte nánko yakria, kápae kare arop taokeyakáp konap arop, mekia akwapnámp arop, kárákáre tokwaeráp arop, tá kápae kare king tokwae man te ankore mek kák tenámpon. Aeria e tokwaeráp arop oukoumwan má ke fek yakáp nap, tá nánkár wakmwaek yakáp mwanap am fárakapan kor Kraiso ankár narek karaoki yak námpon. ✧²² Kwaro kápae kare ankank ponankor Kraisomp yae ankore mek papria, Kraisen am ankank poukeyak naenámp yépe kor tokwae yoroi páte nánko, siosomp ankank ponankor mao taokeyak námpon. ²³ Sios te Kraisomp pourouno. Krai námoku mwar te pwi mono. Sios méntér

✧ **1:19:** Kl 1:4-11 ✧ **1:20:** Hi 1:3,13 ✧ **1:21:** Fl 2:9-10; Kl 2:15

maok wae pwi yak námpon. Tá Krais námoku te ankank ponankor pwi pap námpon. ✧

2

Nomo sumpwinámp arop Kraisént Yiki yakápnámp kar

¹ Wokwaek te yumo nkwakwe make kwatae ninik napo, yumwan am támao surumpwirá kákámpon. ✧ ² Am ke fek te yumo máma apár mekamp kwatae ninik fek paokopiapon. Aeria yumo yámar meaok paokop i konap kwatae spirit fárákapan taokeyak konámp spiritamp ninikaok paokopiapon. Oukoumwan am kwatae spirit te Kwaromp kar ták-sinap aropamp ninik mek tére konámpon. ✧ ³ Wokwaek te nomo ponankor am fárákapént yakápria nomp pouroukamp épi ninikaok saráp paokopimpon. Nomo nomp épi ninik ntia nomp kikiank ninik fek paokopimpon. Nomoku támao takrá yakáp námpara, nomo fwap am fek arop ankwap fiao napnámp taknámp Kwaromp yonkwae pwarámp sámp mwarámpon. ✧

⁴⁻⁵ Kare, waeman nomp kwatae ninikao nomwan surumpwirá kák tenánko, nomo sumpwi yakáp námp niampi yakáp námpon. Aenámpan maok, Kwaromp aropomp te top-pwarámp nánko, nomwan yonkwae touwe tokwae námpon. Aeria maok, mao nomwan yaewourianánko, nomo Kraisént yiki yakáp námpon. Ye, am aropomp fek táman Kwaro yumwan warko érékép námpon. ⁶ Mao nomwan Kraisént kéménkia pap námp

✧ **1:23:** Kl 1:18 ✧ **2:1:** Kl 2:13 ✧ **2:2:** Ef 6:12 ✧ **2:3:** Ta 3:3

niamp nánko, nomo Kraisént yámar mek ankank ponankor poukeyakáp mwanámpon. ✧ ⁷ Mao am takimp te kápae kare nánkár wakmwaek yakáp mwanap arop fárákan maomp aropomp tokwae yénkép naenámpon. Maomp am aropomp te nomwan warákárria yaewour naenám ninik fek námpon. ✧ ⁸ Am te arak: Kraisén mérapo, Kwaromp aropomp fek mao yumwan warko érékép námpon. Am te yumoku térenap ankank mono, Kwaro yumwan kwaporok sánk námpono. ✧ ⁹ Am te yiráp tére fek nopok am ankank sámp mono. Aenapara, arop ankwap námoku támao warákár sénaenám te yak mono. ✧ ¹⁰ Kwaro námoku nomwan yoroi námpono. Aeria mao nomwan Krais Jisasént wourékam arop yoroi pap nám te, nomo am kwapwe kare ninik fek yakáp mwanámprria ninámpon. Am kwapwe kare ninik te Kwaro wokwaek nomwan am fek paokop mwanapria nánapi pwara námpon. ✧

Kraiso Juda ntia ankwap fi ankára mek tapok-wapnám kar

¹¹ Yumo te wae nik napon: Juda fi námokuráp yae fek yípi fárákap konapon. Aeria ankwap fi arop yumwan ‘Yípi fárákap mo i konap arop’rá sér. Ae konap te, yumo ankár fwapia ninik kip: Yiráp pourou yípi fek te yumo wokwaek ankwap arop fi yakápiapon. ¹² Aeria am ke fek te Kraisén panek yakápiapon. Yumo Israel firént tapokwap mono, mwar ankwap fi yakápiapon. Kwaro Israel firan ‘Yumont yak nanamp’rá séria

✧ **2:6:** Ro 6:8 ✧ **2:7:** Ro 2:4 ✧ **2:8:** Ro 3:24; 2 Ti 1:9 ✧ **2:9:** Ta 3:5 ✧ **2:10:** Ta 2:14

kontrak yoroi námpan maok, yumo am mek tukup mo, amwar yakápiapon. Yumo máma apár mek yakáp nap te, ankwap kwapwe kare ankank wakmwaek korop nae-námpria yépék nap yak mono. Tá yumwan yaewour naenámp Kwar ankwap yak mono. ☆ 13 Wokwaek te yumo panek karaok yakápiapon. Aeno oukoumwan te Kraissomp yirirao yumwan éréképa koropeanánko, Kraiss Jisasént koumpea Kwaromp wonae fik kar yakáp napon. 14 Kraiss te nomp yonkwae porokwe sámp konámp fi támaono. Wokwaek Juda fi ntia ankwap arop fi nonopok yoporapo, am yopor te am fárakapamp amore mek farmae niampi yakámpon. Aeno oukoumwan te Kraiss námokuráp pourou fek am farmae niampi yaknám párámpá sirarea, anánkaopwe fi ankára mek tapokwapea pwate nánko, ankárankamp fi saráp yakáp napon. 15 Mao te waeman Juda firao lo kákrá kukumwirá párapok tenap te wae tirá épéri pwate námpon. Mao taki námpon te anánkaopwe fi ankára mek tapokwapeanánko, Kraissént ankárankamp wourékam arop yakápria, am feknám ankárankamp ninik fek yakáp mwanám ninikani námpon. ☆ 16 Mao yaopwae porokopramp fek sumpwiria, maomp pourou fek táman anánk fi arop tapokwapea pwara námpon. Aeria am yaopwae porokopramp fek yopor i konap ninik wae sumpwi pap námpon. ☆ 17 Takia maok, mao koropea Kwapwe Kare Kar arakrá farákáp: “Oukoumwan te yumo ankárankamp ninik fek yakáp napon.” Mao am Kwapwe Kare Kar te yumo panek yakápiap

☆ 2:12: Ro 9:4; 1 Te 4:13 ☆ 2:15: 1 Ko 12:13; Kl 1:20 ☆ 2:16: Kl 1:20-22

arop fi, tá yino Juda fárakap Kwaromp wonae fik yakáp námpan kor méntér farákáp námpon. ¹⁸ Am Kwapwe Kare Kar te arak: Kraisomp tére fek nomo anánk fi aropan ankárankamp Spiritao nomp Naropwaronámpok pok mwanámp kikpwara námpon. ☆

Nomo Kristen ponankor te 'Kwaromp nap'rá sénámp kar

¹⁹ Aenámpara, yumo te apár moráp aropao amorik kékéri yakáp nap niámp mono. Yumo te waeman Kwaromp koumteouráp aropént ankárankamp fi yakáp napon. Yumo te Kwaromp fi kare yakáp napon. ²⁰ Yumo te Kwaro nap ti námp niampon. Mao aposel yino ntia profet fákáre te oumpwar woupwiran yoroi tenámp niampon. Tá Krais Jisas te kukamp oumpwar kare niampon. ☆ ²¹ Kápae kare nap yao wi te Kraisomp pourouk poupoukouri yak nánko, am nap yae-párak kárakáre yak námpon. Kwar te am nap tirá yak nánko, am nap akwapá tokwae karia, námokuráp yiki kare nap yakanoria námpon. ☆ ²² Yumo kor Kraisént koumpá yakáp napo, Kwaro yumwan ankwap Kristen fárakapént tapokwapea pwate nánko, yumo Kwaromp Spirit yak naenámp nap kare yakáp napon. ☆

3

Polo ankwap fian Kwapwe Kare Kar farákápnámp kar

☆ **2:18:** Ef 3:12 ☆ **2:20:** Mt 16:18; 1 Ko 3:11 ☆ **2:21:** 1 Ko 3:16; Kl 2:19 ☆ **2:22:** 2 Ko 6:16

1 Nomo énéni ankárankamp firáp yakáp mwanap fi fek táman maok, ono Pol ono Kraís Jisasomp tére namp fek fákápá páte napo yakria, ono fwap ankwap fi arop yumwan yaewour nampono. ✧ 2 Ono ninik namp te Kwaro onan ourour sáp nánko, ono yumwan taokeyakea yaewour namp te yumo wae wawi napon. 3 Mámá kar wokwaek mek yakámp, am te Kwaro onan farákáp nánko, ono wae méria, ono yumonapok fae tákáre kar kumwia kérépampono. 4 Táte yumo am kar nkea yumo am Kraísomp kar ponankor mek yakámp te onomp ninik mek wae érik farákár námp mér mwanapon. ✧ 5 Wokwaek kar kápae kare ke fek, Kwar te am mek yakámp kar te érik farákáp moimpon. Aeno oukoumwan te náráp Spiritao maomp nánkárápámp aposel fákáre ntia maomp profet fákáreran érik farákáp námpon. 6 Am kar te ará: Kwapwe Kare Kar wa nap fek yumo ankwap fi arop koropea Juda yinont ankárankamp fi arop yakápria yinont ankárankamp pourou yakáp napon. Aeria maok, nomo ponankor Jisas Kraís sámp námpara, Kwaro nompór nánapitenámp kápae kare ankank énéni sámp konámpon. ✧

7 Kwaro onan am Kwapwe Kare Kar farákáp nanamp tére arop páte námpon. Mao onan ourour sápría náráp kárákáre sáp nánko, am kárákáre támao ono térenamp mek kárákáre sánk námpon. ✧ 8 Ono te Kwaromp koumteouráp arop ponankor maomp yae ankore mek kánanke kwatae yak nampan maok, Kwaro onan am ourour sáp námpon. Am taki námp te, mao onan, Kwapwe

✧ 3:1: Ef 4:1; Fl 1:13 ✧ 3:4: Ef 1:9; Kl 1:26 ✧ 3:6: Ef 2:13,19

✧ 3:7: Kl 1:25

Kare Kar ankwap firan farákápaeria ninámpon. Am Kwapwe Kare Kar te Kraisoínámp kápae kare kwapwe kare ankank, arop námokuráp ninik fek oupouroukia nke mwanap pourou mo námpan sénámpon. ✧ ⁹ Kwaro námoku kápae kare ankank yoroianámpao maok, manénkir te námoku am tére naerianámp ninik te mek wouroump taeri námpon. Aenánko, am ninik te wokwaek kar kápae kare ke fek mek wouroumpetak námpon. Aeno oukoumwan te mao wae onan maomp ninik érik farákáp nanamp tére sámp námpon. ✧ ¹⁰ Wokwaek te mek wouroump fákeyak námpon. Aeno oukoumwan te siosén tére sánk nánko, am Kwaromp nkwakwe make yonkwae kour yámar mekamp spirit taokeyak konámp kárakáre kor spiritan farákáp napo, mao mér mwanapon. ¹¹ Wokwaek kar Kwaro nomp Tokwae Kar Krai Jisasomp tére fek, am tak nanampria nánapi tari námpan námpon. ¹² Nomo te waeman Kraiséén méria, méntér koumpá yakáp námpara, nomo te wae mér kare námpon: Krai te nomwan Kwaronámpok éréképá akwap naenámp támao ara, nomo apáp mono, fwap Kwaronámpok tukup mwanámpon. ✧ ¹³ Aenámpara, ono oukoumwan yumwan sénampon: Ono yumwan yaewouria touwe sámp nánko, yumo táman ninikria yumo mér nap porokweria pwar mwanape, mono. Am te yumo e tokwae sámp mwanapan yumwan yaewour námpono. ✧

Polo Efesus fian Kwarén kar toropwapnámp kar

✧ **3:8:** 1 Ko 15:9-10 ✧ **3:9:** Kl 1:29 ✧ **3:12:** Ef 2:18; Hi 4:16

✧ **3:13:** 2 Ti 2:10

¹⁴ Kwaro ‘Arop fi ponankor érékép nanamp’ ria niniki námpan, ‘Am te tokwae kar ankankono’rá ninikria onomp Naropwarén kwaráp torokomp nampon. ¹⁵ Nomo maomp firáp arop fákáre ponankor yámar mek poká yakáp nap, tá oukoumwan apárok yakáp nap ponankor maomp e karean sámp námpon. ¹⁶ Ono te arakrá kar toropwap i konampon: Maomp kwapwe kare ankankouroukour yak námp meknámp Naropwaro yiráp ninik mek náráp Yiki Kor Spirit top-pwarámpá pap nángo, am táman yumwan yaewour nángo, yumo kárákáre kare mwanapon. ¹⁷ Tá yumo Kwarén mérap fek táman, Kraiso yiráp ninik mek akwapá yaká yakanoria nampon. Onomp ninik te, yiráp ninik ankár Kwaromp nouroup i konámp mek yaoao kwar mek arák térea kárákáre yak konámpnámp takenkria nampon. ¹⁸ Takria maok, yumo fwap Kwaromp firáp kápae kare koumteouráp aropént kárákáre sámpea, am fek yumo fwap ponankor Kraisoomp nouroup i konámp ninik mér kar mwanapon. Am te tokwae kar, tá tokwaeri kar akwap, tá narek karaok akwap, tá anko-rek kar pik námpon. ✧ ¹⁹ Ye, yumo Kraiso yumwan nouroup i konámp fwap mér mwanapria nampon. Am te aropao námoku méria pwi mwanámp pourou mono. Kwaro nomwan nouroup i konámp niniként kápae kare ankank kwapwe te Kwaro námoku top-pwarámpá yak námpara, yumwan kor fwap am ankank top-pwarámp naenámpon.

²⁰ Maomp kárákáre te nomp ninik mek tére konámpon. Am kárákáre te nomo kápae kare kar

✧ **3:18:** Jo 14:23; Kl 2:7

toropwap i konámp, tá nomp ninik táman kor kwe-pwararea térea waeria, nomwan kwapwe kare yaewour námpon. ✧ ²¹ Aenámpara, yino sios arop ponankor Kraiso tére námpan ninikrá, éréképnámp mwae yoro námpantá, nomo ankár Kwaromp e kápae kare ke fek sakap saráp yakáprá tukup mwanámpon. Kare támaono.

4

'Kristen te Kraisomp pourouno'rá sénámp kar

¹ Ono Tokwae Karamp tére fek fákapá pátenap arop yak nampon. Ono Kwaro yumwan wumwi námpan ninikria yumwan kárakáre fek sér rae: Yumo am wumwi námpaokria yae-párak kare paokop kipo. ✧ ² Yumo te ponankor aropamp yae ankore mek yakáprá, am fárákan te sárán porokwe fek kip. Koupour yonkwae pwarámp kwapon. Sánankar porokwe fek yépék kip. Yiráp ankwapyaenáp yumwan touwe kwatae sánk napo kor, yumo ankár nopok man nouroup kipo. ✧ ³ Yiki Kor Spiritao nomwan ankárankamp pourouráp ninik fek yakáp mwanámp sámp tenánko, am ninik támao nomwan paokao fákapá fákeyak námp niamp nánko, nomo ankárankamp fi yakáp námpon. Aenámpara, yumo te ankár am ninik táman tére kárakárerá sámp-fákeyakáp kipo. ✧ ⁴ Pourou te waeman ankárankampria Spiritao kor ankárankampon. Tá taknámp Kwaro yumwan wumwiri námp te, yumo ankár ninik fákapea ankárankamp ankank táman saráp yépék

✧ 3:20: Kl 1:29 ✧ 4:1: Kl 1:10 ✧ 4:2: Kl 3:12-13 ✧ 4:3: Ro 12:16-18; 1 Pi 3:8

mwanapria ninámpon. ✧ ⁵ Nomo te waeman nomp Tokwae Kar ankárankamp mwarono. Tá nomo wae ankárankamp puri fek Kwarén mér námpon. Tá nomo waeman ankárankamp puri fek ént mek nér námpon. ⁶ Waeman Kwar ankárankamp támao nomo ponankor nomp Naropwaron. Mao ponankor aropan oupoupouria narek yak, tá ponankor arop ou mek tére, tá ponankor arop ou mek yak konámpon.

⁷ Kraiso nompór náráp kápae kare ankank kwapwe mekamp, nomwan ponankor ankákárankrá mao námokuráp ninik fek ourour tokwae ti-sáp konámpono. ✧ ⁸ Aenámpan Kwaromp Buk fek sérrá,
 “Mao kwe-pwararea fákapá yakápinap arop narek éréképá pokea,
 arop fárákapan ourour nénk námpon.” ✧

⁹ Am má kar ‘Narek pokámp’rá sénámp karao nomwan yénképrá: Manénkir te kwar mek ankorek kare mek pik námpon. ¹⁰ Am arop támao maok manénkir ankorek pikia warko narek kuri pok námpon. Mao yámar kear mek pokea, kápae kare ankank ponankor námoku támao am mek top-pwarámpá yak nanampria nimpon. ¹¹ Mao támao nkwakwe make tére nénkria ourour arakrá nénk: Ankwap fárákapan aposel tére nénk, tá ankwap fárákapan profet tére nénk, tá ankwap fárákapan evanselis tére mwanap nénk, ankwap fárákapan pastor yakáp mwanap, tisa yakáp mwanap tére nénk námpon. ✧ ¹² Kraiso nomwan yaewourrá ourour wor-pwar nánko, nomo Kwaromp firáp

✧ **4:4:** 1 Ko 12:12-13 ✧ **4:7:** Ro 12:3,6 ✧ **4:8:** Sng 68:18

✧ **4:11:** 1 Ko 12:28

koumteouráp arop nomo fwap maomp tére kwapwe kare mwanámpon. Tak nánko maok, Kraisonsp pourou te aropao tékép námp niamp naenámpon. ✧ ¹³ Am tére te ankár akwapea nomo ponankor ankárankamp ninik kare fek Kwarén méria, nomo waeman Kwaromp Tárápamp méran kor nkea niniknám ankárankamp puri fek yak naenámpon. Aeria maok, nomo tékép konap niampia Krai niamp ninik kárakáreráp arop yakáp mwanámpon. ✧

¹⁴ Nomo te épérmou tárápu niamp yakápi kwapono. Kar porokwenap arop fárákap te Kwaromp kar ták-siria ankwap poupwékáp kar nomwan farákáp nap te, kareran mpweria ninik mwareano. Takria am fárákapamp kar támao nomp ninik solwara tokwaerao botan sámpea akwapá, koropá konámpnám taknám naeane. Tá ouwirao yao sámpea yiki mwaek akwap konámpnám taknám, nomp ninikan kor takantá. ¹⁵ Mono. Nomo ankár arop fárákapan nouroupria kare kar sér i konap ninikaokria arop ankwapan kor kare kar kar sér mwanámpon. Aeria maok, nomo ankár aropao épérmou táráp yak mono, téképrá akwapea tokwae konámpnám taknám, Krai te nomp yépe korara, am fek toukouri yakáp mwanámpon. ✧ ¹⁶ Am yépe kor támao poukwap nánko maok, nomo pu, yae kor, yi, pouroukamp ankank ponankor, kikiri yakáp námpon. Aeria maok, am ankank ankákárankrá námoku tére konap ninikaok tére napo, nonopok nouroup námpon ponankor méntér toukouri yakáp

✧ **4:12:** 1 Ko 14:12 ✧ **4:13:** Kl 1:28 ✧ **4:15:** Ef 4:25

fek ponankor mént téképrá yakápria kárákáre sámp konámpon. ✧

Kristen wourékam ninik fek paokop mwanámp kar

¹⁷ Aeria ono yumwan kar ankwap sénae rae. Ono Tokwae Karamp e fek yumwan kárákáre fek arakrá sénampon: Yumo te Kristen monap arop fárákapamp ninikaok paokopi kwapono. Am fárákapamp ninik te kwaporok kwataenámp ankankan saráp ninik i konapono. ¹⁸ Am fárákapamp mér te kirikipá yak námp niampon. Am fárákap te épérépria maomp ninik mek te fákapá yak nánko, Kwaro sánknámp yiki yak mek te yakáp mo napon. ✧ ¹⁹ Am fárákap te námoku kwatae ninik nap te pwarápae mono, ankár kwatae ninikrá paokoprá, nkwakwe make pouroukamp ninik táman tak mwar karrá paokop napon.

²⁰ Yumo Kraisomp ninik sámp nap te, take pourouráp mono. ²¹ Ono nik namp te, yumo waeman Kraisomp kar wawiaka, tá Jisas námoku niniknámp kar kare sámpea méri yakáp napon. ²² Am kar kare te arak: Yumo kuri wokwaek te am wokwaekamp ninikaok paokopiapon. Mao i konap ninik te kwekárrá sérarrá, kikiankáp napo, am ninik támao arop kwatae akwap naenámp mwaek warámpá akwap konámpon. Aenámpara, yumo ankár am épi ninik te nkwampok far-sir kipo. ²³ Aeria maok, yiráp ninik te ankár arákarea, wourékam naenámp. ²⁴ Yumo ankár wourékam arop yakáp kip. Kwaro am aropan wourékam

✧ 4:16: Kl 2:19 ✧ 4:18: Ro 1:21

yoroí námpara, mao te ankár Kwar niampono. Am wourékam aropamp ninik te ankár yae-párák kare-ria yiki kare yak naenámpon. ✧

²⁵ Aenámpara, yumo ankár kwekár i konámp ninik te nkwampok far-sir kip. Yumo ponankor arop ankwap fárákan te ankár kare karan saráp sér kip. Yumo wae mérapon, nomo énéni ponankor te Kraisomp ankárankamp pourou yakáp námpon. ✧ ²⁶ Táte yumo yonkwae pwarámp nap kwamp te, yumo mér kip: Takria yumo kwatae ninik mwanape. Takria yumo oukoumwan yonkwae pwarámp fákeyakáp napo, yámar porokor naeane. ²⁷ Takria yumo Satanén ménki kik-pwar mwanape. ²⁸ Oukun arop te warko oukuntáno. Mono. Oukoumwan te mao ankár tére mwanapon. Mao ankár námokuráp yae kor fek tére kwapweria mao ankank kwapwe sámpria ankank monap aropan yaewour mwanapon. ✧ ²⁹ Yiráp táp meknámp kwataenámp kar sér mwanape. Ankár kwapwe kare karan saráp sénapo, porokwenap aropan kárakáre sánkrá, tá yiráp kar wanap ponankor aropan kor yaewour naenámpon. ✧ ³⁰ Yumo arop yaewour monámp karan sénapo, Kwaromp Yiki Kor Spiritao wawia te, ninik mek kápae sámp naenámpon. Yumo Yiki Kor Spirit sámp nap te, yumo Kwaromp firáp yakáp napan yumwan warko éréképeanánko, yumo amwar kar yakáp mwanap yae pap námpan yénképrá taok-pap námpono. ✧ ³¹ Yumo ankár kokwarok i konap

✧ **4:24:** Ro 12:2; Kl 3:9-10 ✧ **4:25:** Ef 4:15 ✧ **4:28:** Ap 20:35

✧ **4:29:** Ef 5:4; Kl 4:6 ✧ **4:30:** Ef 1:13-14

ninik, yonkwae pwarámp konap, kar tékén sér i konap, arop wouroump sér i konap, tá arop ankwapan i konap nkwakwe make ninik kwatae méntér ankár nkwampok tirá épér kipo. ✧ ³² Yumo te ankár yiráp ankwapyaenáp fárákapan kwapwe kare ninikria nounouroup kipo. Yumo te ankár Kwaro yiráp kwatae ninikan Kraisomp e fek nik mo pwar námpnámp taknámp, am fárákapao yumwaninap kwatae ninikan kor nik mo pwar kipo. ✧

5

Nomo ankár Kwaromp wae fek paokop mwanámp kar

¹ Kwaro yumwan yonkwae touweanángo, yumo maomp tárápu yakáp napon. Aenapara, yumo ankár mao námoku i konámp ninikaok paokop kip. ² Kraiso nomwan yonkwae touweria námokuráp pourou te wampwe pwarará nomwan yaewouri námpon. Mao námokuráp pourou Kwarén ofa nánákáre kwapwe konámp niamp sánk námpon. Taki námpara, yumo kor arop yonkwae touwe konap ninik fek paokop kip. ✧

³ Kokopor i konap ninik, tá kápae kare oumnámp ninik, kikiank ninik kwatae, yumo ou mek kánanke korop naeane. Mo karonno. Nomo Kwaromp firáp arop te nomo take kar sérar mwanámp pourou mono. ⁴ Yumo oumnámp kar, épérép námp kar, faperá kwataenámp kar sérari kwápono. Am ninik te pwi yak mono. Yumo ankár Kwarén saráp ‘Aesio’rá sér mwanap te kwapwe kareno. ✧ ⁵ Yumoku

✧ **4:31:** Kl 3:8 ✧ **4:32:** Kl 3:12-13 ✧ **5:2:** Ga 2:20 ✧ **5:4:** Ef 4:29

te wae mérapon: Kokopor i konámp arop ntia ounnámp ninik sámpnámp arop, tá kikianknámp arop (am kikianknámp ninik te kwekár kwarén lotu nap niampara), am arop fárakap te Kraís ntia Kwaromp firáp yakáp nap mek te korop mwanap pourou mono. ✧

⁶ Yumo ankár mér kip: Takria yumwan aropao kwatae ninik mwaek éréképá tukup mwaria sérarnap kwekár karwaok tukup mwanape. Am take pourouráp ninik fek támao nánko, Kwaro náráp kar ták-sinap arop fárakapan yonkwae pwarámp námpono. ✧ ⁷ Aenámpara, yumo te am fárakapént fearámpea paokopi kwaponno.

⁸ Wokwaek te yumo kirikip mek yakápiapan maok, oukoumwan te Tokwae Karao yumwan wae fek kák tenánko yakáp napon. Aenámpara, yumo te ankár wae fekamp aropamp paokop niamp sámp kipo. ⁹ Am wae te kápae kare kwapwe kare ninik, tá yae-párak kare ninik, tá kare kar sér i konap ninik, aráte am feknámp korop konámpon. ✧ ¹⁰ Yumo te ankár mokofo pourouráp ninikan Tokwae Karao warákár námpaoeaná ninikia táman sámp kip. ✧ ¹¹ Yumo te arop fárakap kirikip mekamp ninik fek paokop napént fearámpea paokopi kwaponno. Take pourouráp ninik te wakmwaek kwapwe kare ankank korop mo i konámpono. Yumo te ankár, am ninik te kwataenorá érik yénk kipo. ¹² Ono te am kápae kare kwatae ninik mek tére nap farákáp nanamp te kwatae kare námpara, pwarápae nampono.

¹³ Aeno Kwaromp wae kwapwe am kwatae ninik

✧ **5:5:** 1 Ko 6:9-10 ✧ **5:6:** Ro 1:18 ✧ **5:9:** Kl 1:13; 1 Pi 2:9

✧ **5:10:** Ro 12:2

fek yokor nánko, kwatae ninik fi kare ponankor érik yénkép námpon. ¹⁴ Ankank kwataeran wae yokor nánko, wuri nkeria, am younkwek sirarea waeráp arop yakáp mwanapon. Am te apaerianápe, Kwaromp Buk fek sérrá:

“Arop amo oukoumwan amp nap kwamp te amo koupour fárámpae.

Amo apár me meknámp fárámp napo, Kraisomp wae kwapwe amwan yokorano.” ✧

¹⁵ Aerá sénámpara, yumo te ankár yiráp paokop napan fwapia mér kipo. Yumo te épérépnap aropamp paokop niampi kwapon. Yumo ankár yonkwae kourráp aropamp paokop niamp kipo.

¹⁶ Oukoumwan te yumo Kwaro niniknámpt tére mwanap kenono. Takria am tére mwanap ke kwaporok akwapantáno. Am te apae riteanápe, oukoumwan te yae wae fae nánko, kápae kare kwatae ankank koropánk námpono. ✧ ¹⁷ Aenámpara, yumo te épéperépi kwapon. Yumo ankár Jisas Tokwae Karao yumwan apaenkrá ninik námpt fwapia mér kip. ✧

¹⁸ Yumo te mánmán i konap ént fépéra waerá mánmánrá paokopi kwapon. Am taknap támao yumwan ninik kwatae pap konámpono. Yumo Yiki Kor Spiritao yiráp ninik mek top-pwarámpanoria yénképá yakápenke. ✧ ¹⁹ Yumo te ankár yiráp Kristen ankwapyaenápent nonopok Kwaromp Buk fekamp song ntia lotu i konap song, tá maomp waempén kárakáre sánk naenámp tár kar táman farákáp kip. Yumo ankár kápae kare por Tokwae Karan ninikrá yiráp ninik meknámpt tár sámp

✧ **5:14:** Ef 2:1 ✧ **5:16:** Kl 4:5 ✧ **5:17:** Kl 1:9 ✧ **5:18:** Ro 8:6; 13:13

kip. ✧ 20 Aeria kápae kare por nomp Jisas Tokwae Karamp e fek yumo ankár Naropwar Kwarén kápae kare ankankan 'Aesio'rá sér kip. ✧

Poumou ntia yupu anánkwapan sénámp kar

21 Yumo ankár Kraisomp e sakap mwaria nap kwamp te yumo nonopok yiráp Kristen ankwapyaenápomp yae ankore mek yakáp kipo.

22 Koumteou yumo kor ankár yiráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáp nap te, Tokwae Karamp yae ankore mek yakáp napnámptaknámpt kipo. ✧ 23 Am te apae riteanápe, poumarop te yupuramp yépe korono. Tá Kraiso kor siosomp yépe kor nánko, sioso Kraisomp pourouria Kraiso man warko érékép námpon. ✧ 24 Aenánko, sioso Kraisomp yae ankore mek yakáp námptaknámpt, koumteou yumo kor ankár kápae kare por yiráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáp kipo.

25 Poumou-tárápu yumo kor ankár yiráp koumteouran yonkwae touwe kip. Am te apaerianápe Kraiso kor siosén yonkwae touweria námokuráp pourou te wampwe pwarará siosén yaewouri námpon. ✧ 26 Mao taki námpt te siosén ént ntia Kwaromp kar fek yáraria kák nánko, sios yiki kwapwe yakáp mwanapria ninámpon. ✧ 27 Am taknámpt ninik te siosén námokuráponoria nánkáráp námpon. Mao te takianánko mao námoku nke námpt fek sios oum kánanke, tá yipi yaepae kánanke yak mo, kwatae niniki námpt yak mo, ankár yiki kukarrá pap naeria námpon. ✧ 28 Tá taknámpt

✧ 5:19: Kl 3:16 ✧ 5:20: Kl 3:17; 1 Te 5:18 ✧ 5:22: 1 Pi 3:1

✧ 5:23: 1 Ko 11:3 ✧ 5:25: Kl 3:19 ✧ 5:26: Jo 15:3; Hi 10:10

✧ 5:27: 2 Ko 11:2

poumou-tárápu yumo kor yiráp koumteouran yonkwae touwe nap te, yumokuráp pourouan yonkwae touwe i konapnámp taknámp kip. Arop náráp yupuan yonkwae touwe námp te wae-man námoku náráp pourouan yonkwae touwe námpon. ²⁹ Nomo wae mérámpon, arop ankwap ankárankamp námokuráp pourouan te yopor mo i konámpono. Ankár fir wurumprá yae-párak Kraiso náráp sios taokeyak námpnámp taknámp námokuráp pourou taokeyak konámpon. ³⁰ Nomo te Kraisomp pouroukamp pu, yae kor, yi niamp arakeno. ³¹ Kwaromp Buk fek yupu sámp konapan arakrá sér:

“Arop tár-ménki náráp éntupwar naropwar pwararea

náráp yupurént koumpá yak námp te, waeman ankárankamp pourou yak nepon.” ✧

³² Mámá mek-wouroumpá yaknámp kar te ninik tokwae kar am mek yak námpon. Onoku te Krais ntia siosén wounáprá sénámponorá ninik nampon.

³³ Aenampan maok, tá arop ankákárank yumwan kor arakrá sénámpon: Amo ankár amoku waráp pourouan yonkwae touwe konapnámp taknámp waráp yupuan kor yonkwae touweampo. Tá yupuao kor ankár náráp poumaropamp e narek pap naenámpon.

6

Táráp ntia éntupwar naropwarén sénámp kar

¹ Tá taknámp, tárápu yumo te Tokwae Karampara, yiráp éntupwar naropwaromp karwaok kipo.

✧ 5:31: Stt 2:23-24

Am te yae-párák kare ninikono. ☆ ² Kwaromp Buk fek sérrá:

“Amo ankár waráp éntupwar naropwaromp yae ankore mek yakria maomp karwaokampo.”

Am te Kwaromp lo fek ‘Nánkár nopok sánk nanamp’rá sérinámp kar kárákáre méntér yak námpon.” ☆ ³ Am sérinámp kar kárákáre te araki yak námpon: “Amo takria te, mámá apár mek fwap tokwaeri ke fek yak nanapon.”

⁴ Tá yumo naropwaryaenápo kor yiráp tárápuamp ninik mek sámpá yampourou napo, mao yumwan yonkwae pwarámp mwanape, mono. Yumo ankár am fárákapan yae-párák taokeyakápria fwapokwaprá Kwaromp ninikan yénkrá farákáp kipo. ☆

Tére arop ntia taokeyakáp konap arop fárákapan sénámp kar

⁵ Tá yumo tére arop yumo kor ankár yumwan poukeyakápnap arop fárákapamp yae ankore mek yakáp kip. Yumo ankár am fárákapan apáp kip: Yumo takria anánk ninik fek tére mwanape. Yumo ankár Kraisomp karwaok i konapnámp taknámp am fárákapan kor maomp karwaok kipo. ☆ ⁶ Yumo takria mao nke nap fek saráp, námwan warákáranáponoria tére mwanape. Yumo ankár Kraisomp tére arop yakápria yiráp ninik te kárákáre fek ankár Kwaro ninik námpaok tére kipo. ⁷ Yumo te ankár yonkwae kárámprá tére kipo. Yumo te apae aropamp tére napanápe,

☆ **6:1:** Kl 3:20 ☆ **6:2:** Kis 20:12 ☆ **6:4:** Snd 22:6; Kl 3:21

☆ **6:5:** Kl 3:22-23; Ta 2:9

Kwaromp térean tére napon. ⁸ Yumo wae mér napon: Arop ankwap kwapwe kare téreanámp te, am fek Kwaro nopok sánk naenámp. Am tak naenámp te tére aropan, tá amwar yakrá tére poukwapnámp aropan kor méntér puri fek nopok nénk naenámp. ✧

⁹ Táte arop poukeyakáp konap arop yumo ankár tak mwanapono: Yumo apáp sánk konap ninik te ankár pwar kip. Tokwae Kar yámar mek yak námp te yiráp Tokwae Karao maok, tére aropao kor maomp Tokwae Karono. Mao te arop e ntia arop pourouan yurukup mo i konámp. ✧

'Kristen te soldia niamp'rá sénámp kar

¹⁰ Tá ono wae má kar séri pwar nae rae: Yumo ankár Tokwae Karamp kárakáre fek fokopeyakáp kip. ¹¹ Yumo ankár yorowar i konap ankank Kwaro yumwan nénk námp, am yiriria yorowar mwanap nánaprá kárakáre fek fokopeyakáp kip. Yumo takria maok, am kárakáre fek Satanomp meaok térenámp kwatae ninik kápae kare fwap kwe-pwar mwanapon. ✧ ¹² Am te apaerianápe, nomo te aropan yorowar mono. Kápae kare yao-pwaeráp narek yakáp nap méntér yorowar námp. Nomo kwatae-aropan yépe kor tokwae yoroi yak námp, tá am fárakapan meki akwap námp, táte kárakáre tokwaeráp yépe kor yoroi yakria, kirikipan poukeyak konámp, am fárakapént yorowar mwanámp. ¹³ Ae mwana-para, yumo ankár Kwaro yumwan nénknámp yorowar kwe-pwar mwanap ankank ponankor

am yirir kipo. Takria maok, yumo ponankor kwe-pwararea fwap oukoumwan fokopeyakáp mwanapon. ✧

14 Ye, yumo ankár takia fokopeyakáp kip: Kare kar i konap ninik te yumo ankár sépérnámp fákapia, yae-párak kare ninik te káraenámp yirimp kipo. ✧ 15 Yumo ankár arop Kwaro man nouroup naeria námpan man Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp mwanap nánap kipo. Yumo ankár am ninik te suan yiráp puk yirimp konapnámp taknámp kipo. ✧ 16 Yumo ankár am kápae kare ankank tiria yumo Kwarén mér napan kor yiráp pourouantá nánánkár i konap yao kárakérenámp taknámp samp kipo. Am yao kárakére fek tapek maok, arop kwatae Satanomp yaomwiráp oump am fek porokwapá torokwari pap mwanapon. 17 Kwar yumwan warko érékép námpan niki-samp nap te, ankár yiráp me korok kárakére kor koumpnámp woukwap kipo. Aeria yumo ankár Yiki Kor Spiritamp bainat samp kip. Am te Kwaromp Karono. ✧ 18 Am ankank ponankor takria, Yiki Kor Spiritao yénknámp ninikaok Kwarén kor kar toropwap saráp yakáp kipo. Aeria yumo ankár kárakére fek nkwakwe make ankank Kwarén kar toropwaprá wumwi kipo. Takria maok, yumo kokwae kwapono, ankár fwapia yérék kipo. Yumo ankár Kwaromp firáp koumteouráp aropan ponankor yaewourrá Kwarén kar toropwap kipo. ✧ 19 Yumo ankár onan kor yaewourrá Kwarén kar toropwap kipo.

✧ 6:13: 2 Ko 10:4 ✧ 6:14: 1 Te 5:8 ✧ 6:15: Ais 40:9 ✧ 6:17: Hi 4:12 ✧ 6:18: Lu 18:1

Ono nìk namp te, yumo takrá kar toropwap napo, Kwaro onomp táp mek náráp kar pap nánko, ono apáp sámp-anámprá fwap Kwaromp Kwapwe Kare Kar mek wouroumpá yaknám méria farákáp nanampon. ☆ 20 Ono te Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáp konamp aropara, am fek táman ono fákápá yak nampon. Yumo onan yaewourrá Kwarén sénapo, ono apáp nìnik pwarará kárákáre fek Kwaro nìnik námpaok kar farákáp nanampono.

Pwarnám kar

21 Ono térerá yak namp te Tikikuso mér námpara, mao akwapea yumwan sénaenampono. Tikikus am te nomp ankwapnáp kareria, mao te Tokwae Karamp tére arop kwapwe karenono. ☆ 22 Ono man yumonapok sámp-kérép nanko, mao sénánko, yumo fwap yino te mokopi yakáp námpaoeanrá mér napo, mao yiráp nìnik mek kárákáre sánk naenampono.

23 Ono nìnik namp te, Naropwar Kwar ntia Jisas Kraiss Tokwae Karao Kristen ankwapyenáp yumwan yonkwae porokwe sánkria yonkwae touwe mwanap nìnik ntia man mérnáp nìnik nénkanoria nampono. 24 Aeria, Nomp Tokwae Kar Jisas Kraisen warákár nap pwar mo i konap arop fárákapan ponankor, Kwaro námoku nìnikia am fárákapan yaewouranoria nampono. Wae támaono. ☆

Kwaromp Kwapwe Kare Kar
The New Testament in the Karkar-Yuri Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Karkar-Yuri long
Niugini

Copyright © Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karkar-Yuri

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7103f8db-88c2-5fec-8ac4-0edfac04e885